

Algemene Beschouwingen Kadernota 2027–2030

Voorzitter,

De oprichter van mijn partij, Jan Marijnissen, zei ooit: *“Zorg is geen sector, zorg is geen markt. Zorg is beschaving.”*

En juist die beschaving, voorzitter, ligt nu op tafel van deze raad wanneer we praten over de Kadernota en daarnaast ook de Meicirculaire die we gisteren ontvingen. Er lijkt tijdelijke financiële ademruimte. Maar na verwerking van de Meicirculaire kijken we in 2028 en 2029 nog altijd aan tegen gaten in de begroting van ruim 6 en 7 miljoen euro. Ondertussen zal voor onze inwoners de druk op de basisvoorzieningen steeds meer voelbaar worden.

Voor de SP is de Kadernota een richtinggevend document dat laat zien waar we als Oldambt écht voor staan. Kiezen we voor de markt, of kiezen we voor onze mensen? Wat de SP betreft is het antwoord helder: bezuinigen op de basiszorg voor onze kwetsbare inwoners is voor ons volstrekt onbespreekbaar.

Kijk naar de huishoudelijke hulp. Dit is voor ons een onvoorwaardelijk recht. Den Haag heeft met het onzalige abonnementstarief uit 2019 de kosten laten exploderen. Vermogende huishoudens stuurden massaal hun particuliere, zo mooi geheten, *interieurverzorgster* de laan uit om een gesubsidieerde hulp via de gemeente te claimen. *Dát* betekende dat de samenleving mocht opdraaien voor de rekening van mensen met een dikke portemonnee. Nu wil datzelfde Den Haag de huishoudelijke hulp vanaf 2029 uit de Wmo slopen. De SP zegt: de Haagse systeemfouten van gisteren mogen we vandaag nooit afwentelen op de minima en de ouderen in Oldambt die écht niet zonder hulp kunnen!

De vraag is natuurlijk: hoe gaan we dit betalen? Het antwoord van de SP ligt er al vanaf het coalitieakkoord. Stop de geldverspilling aan externe consultants en dure adviesbureaus. Haal dat geld daar weg en investeer het preventief in onze buurthuizen. Zorg dat onze ouderen elkaar daar kunnen vinden, naar elkaar omkijken en een stevig sociaal netwerk opbouwen. Dáár voorkom je eenzaamheid en zwaardere zorgvragen mee. *Dát* is pas duurzaam investeren in de samenleving!

En voor de SP betekent investeren in preventie géén stiekeme bezuiniging, maar welzijnswinst voor de mensen. Toch zal de vraag naar huishoudelijke ondersteuning altijd blijven bestaan, en wat de SP betreft blijft die voorziening dan ook onvoorwaardelijk overeind. Misschien kan het efficiënter; een robotstofzuiger belast nauwelijks het menselijk lichaam en doet wat hij moet doen, waardoor er tijd vrijkomt voor extra taken. Maar zo'n apparaat vervangt natuurlijk nooit het menselijk contact en de zorgzaamheid. In de zorg blijven mensen van vlees en bloed de onmisbare basis. Het zal dan ook geen verrassing zijn dat wij mede indiener zijn van de motie van de VCP.

De omslag van 'achteraf pleisters plakken' naar 'aan de voorkant investeren' zónder de basiszorg af te breken, die moeten we in het héle sociaal domein durven maken. In onze gemeente kennen we het Regenboogmodel. We hebben met succes pilots gedraaid zoals SoWieSo, waarmee we lichte zorg laagdrempelig en zonder indicatie in de sociale basis hebben weggezet. We zien dat het werkt. Maar de angst voor onbeheersbare kosten regeert nog altijd in de zwaardere jeugdzorg.

Laten we die regenboogfilosofie dan ook verder doortrekken voorzitter, net zoals onze burenen in Veendam hebben gedaan. Zij gaven het goede voorbeeld: ze gooiden de doorgeschoten marktwerking simpelweg overboord, saneerden het aantal aanbieders en pakten de regie terug naar de gemeente. Met hun *Jeugd Expertise Punt* creëerden ze één centrale, laagdrempelige toegangspoort in de wijk. De wachtlijsten zijn daar verdwenen, de zwaardere zorguitval is gedaald   n ze hebben geld bespaard; puur door te investeren in vaste, betrouwbare professionals.

Bovendien blijkt uit de cijfers dat we geld overhouden op de openbare verlichting. De SP wil dat we die winst direct teruggeven aan de buurt om donkere, sociaal onveilige plekken aan te pakken. Ook op het openbaar groen blijft geld liggen omdat plannen voor biodiversiteit zijn vertraagd. Laten we niet wachten, maar geef dit budget direct aan buurtinitiatieven om hun eigen straat te vergroenen.

Nu we het toch over het groen hebben voorzitter. De bewonersgroep van Het Wold in Blauwestad stuurde ons een brandbrief over de ingrijpende plannen van het Projectbureau. Plannen die de natuur en het woongenot verstoren.

Hun inspreekrecht werd geweigerd wegens 'non-urgentie', maar voor hen is de situatie w l urgent. De overheid hoort immers een betrouwbare partner te zijn die zich aan haar eigen afspraken houdt. Wij willen hierop dan ook een directe, inhoudelijke reactie van het college: hoe gaan we zorgen dat deze burgers w l fatsoenlijk worden gehoord?

En voorzitter, daarmee kijken we meteen naar hoe we communiceren met onze inwoners, dan kan dat vaak een stuk laagdrempeliger. Onze burenen in Midden-Groningen starten een eigen WhatsApp-kanaal om inwoners direct, snel en zonder drempels te informeren over wat er speelt in de gemeente. Gemeentelijke informatie rechtstreeks op de telefoon. De SP roept het college op om dit goede voorbeeld te volgen. Laten we de communicatie in Oldambt ook zo dicht bij onze mensen brengen.

Laten we niet angstvallig wachten op het Haagse ravijn, maar kiezen voor onze inwoners. Want voorzitter, menselijke waardigheid kent geen ravijn.

Dank u wel.